

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 147/05-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. augusta 2005 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Bárányu prerokoval sťažnosť M. J., K., zastúpenej advokátom JUDr. I. V., K., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Košice II v konaní sp. zn. 19 C 469/94, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. J. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 19 C 469/94 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Košice II p r i k a z u j e vo veci sp. zn. 19 C 469/94 konať bez zbytočných prietáhov.

3. M. J. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Košice II p o v i n n ý zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Košice II j e p o v i n n ý nahradiť M. J. trovy právneho zastúpenia v sume 5 302 Sk (slovom päťtisícristodva slovenských korún) na bankový účet právneho zástupcu JUDr. I. V. do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Sťažnosti M. J. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. mája 2005 doručená sťažnosť M. J., K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. I. V., K., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) Okresným súdom Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 19 C 469/94.

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 147/05-11 z 18. mája 2005 prijal sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie.

Predseda okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu, ktorá mu bola doručená 29. júna 2005, vyjadril, že okresný súd netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľky vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 11. júla 2005 oznámil, že netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd využil možnosť postupu podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, pretože vzhľadom na charakter posudzovanej veci, v ktorej je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza, že okresnému súdu bol 29. marca 1994 doručený návrh na vyslovenie neplatnosti dohody o prevode členských práv proti sťažovateľke ako odporkyni v uvedenom konaní. Prvé pojednávanie sa uskutočnilo 17. októbra 1994. Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom vyhláseným 25. novembra 1997.

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) ako odvolací súd rozhodnutím sp. zn. 13 Co 135/98 z 27. októbra 1998 zrušil predmetný rozsudok okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd rozhodol 30. apríla 1999 o nariadení predbežného opatrenia. Krajský súd rozhodnutím sp. zn. 13 Co 208/99 z 30. júla 1999 zrušil uznesenie o nariadení predbežného opatrenia okresného súdu a vrátil vec na ďalšie konanie.

Sťažovateľka uvádza, že v dôsledku viacerých období nečinnosti okresného súdu došlo v predmetnom konaní k zbytočným priet'ahom v celkovej dĺžke 54 mesiacov.

Sťažovateľka podala predsedovi okresného súdu 3. novembra 2003 sťažnosť na priet'ahy v konaní v zmysle ustanovenia § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov. Predseda okresného súdu vo svojej odpovedi sp. zn. Spr. 23185/03 z 18. novembra 2003 uviedol, že sťažnosť je čiastočne dôvodná, pretože v konaní vznikol priet'ah v období od marca 2000 do januára 2001 a od 6. februára 2003 do novembra 2003. Napriek podanej sťažnosti nastali v predmetnom konaní zbytočné priet'ahy aj po opatrení predsedu okresného súdu.

S prihliadnutím na uvedené skutočnosti sťažovateľka vo svojom návrhu výroku rozhodnutia (petite) žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní sp. zn. 19 C 469/94 a prikázal okresnému súdu konať v uvedenej veci bez zbytočných prietáhov. Sťažovateľka zároveň požaduje priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 300 000 Sk a náhrady trov právneho zastúpenia.

Ústavný súd výzvou z 21. júna 2005 požiadal predsedu okresného súdu, aby sa v zmysle ustanovenia § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde vyjadril k sťažnosti sťažovateľky. Predseda okresného súdu v stanovisku doručenom ústavnému súdu 8. júla 2005 uviedol prehľad úkonov okresného súdu v predmetnej veci a poukázal na to, že vzhľadom na chronológiu úkonov vykonaných v danej veci je nutné pripustiť, že v tomto konaní k určitým prietahom došlo, pričom uvedená situácia bola spôsobená predovšetkým „... enormnou zaťaženosťou aj vo veci konajúceho sudcu“.

Predseda okresného súdu vo svojom stanovisku zároveň uviedol, že pri rozhodovaní ústavného súdu žiada zohľadniť aj skutočnosti na strane sťažovateľky, ktorá sa nezúčastnila pojednávaní 17. októbra 1995 a 13. mája 2004, ako aj nerešpektovanie pokynu súdu jej právnym zástupcom, ktorý mu bol uložený na pojednávaní 6. februára 2003.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľky, stanoviska predsedu okresného súdu, ako aj podrobného preštudovania spisu okresného súdu sp. zn. 19 C 469/94 zistil nasledovný priebeh a stav konania:

Navrhovateľka doručila Obvodnému súdu Košice 2 (ďalej len „obvodný súd“ – v súčasnosti okresný súd) 29. marca 1994 návrh na vyslovenie neplatnosti kúpnej zmluvy a dohody o prevode nehnuteľnosti proti odporčyni – sťažovateľke s prílohami. Obvodný súd vydal 11. apríla 1994 pokyn na doručenie návrhu na začatie konania sťažovateľke, aby sa

k nemu vyjadrila v určenej lehote. Sťažovateľka doručila obvodnému súdu 27. apríla 1994 vyjadrenie k žalobe navrhovateľky s prílohami.

Obvodný súd vydal 28. apríla 1994 pokyn na doručenie vyjadrenia sťažovateľky právnomu zástupcovi navrhovateľky a 12. júla 1994 nariadil termín pojednávania na 17. október 1994. Pojednávanie 17. októbra 1994 bolo uznesením odročené na neurčito za účelom uskutočnenia výsluchu navrhovateľky, ktorej neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnila splnomocnená osoba.

Sťažovateľka doručila obvodnému súdu 25. októbra 1994 splnomocnenie pre povereného právneho zástupcu na zastupovanie v posudzovanom konaní. Navrhovateľka doručila obvodnému súdu 9. januára 1995 fotokópiu oznámenia o odvolaní splnomocnenia pre povereného právneho zástupcu. Obvodný súd nariadil 3. marca 1995 termín výsluchu navrhovateľky na 17. marec 1995 na adrese jej trvalého bydliska. Podľa zápisnice obvodného súdu zo 17. marca 1995 sa v uvedený deň uskutočnil výsluch navrhovateľky v mieste jej trvalého bydliska.

Obvodný súd vydal 3. apríla 1995 pokyn na doručenie opisov zápisnice obvodného súdu zo 17. marca 1995 právnym zástupcom navrhovateľky a sťažovateľky a 15. augusta 1995 nariadil termín pojednávania na 17. október 1995. Pojednávanie 17. októbra 1995 bolo uznesením odročené na neurčito s tým, že právny zástupca navrhovateľky v určenej lehote oznámi súdu, či navrhovateľka trvá na podanom návrhu. Na uvedenom pojednávaní sa sťažovateľka ani jej právny zástupca nezúčastnili, pričom u sťažovateľky nebolo vykázané doručenie, lebo pošta oznámila, že sa odsťahovala bez oznámenia zmeny adresy. Právna zástupkyňa navrhovateľky doručila obvodnému súdu 23. októbra 1995 vyjadrenie týkajúce sa predmetu posudzovaného konania.

Obvodný súd nariadil 15. decembra 1995 termín pojednávania na 27. február 1996, ktorý bol 13. februára 1996 zmenený na 14. marec 1996. Na pojednávaní 14. marca 1996 vypovedala sťažovateľka a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom

predvolania a vypočutia svedkyne. Právna zástupkyňa sťažovateľky doručila obvodnému súdu 4. apríla 1996 vyjadrenie týkajúce sa predmetu posudzovaného konania.

Obvodný súd nariadil 16. septembra 1996 termín pojednávania na 17. október 1996. Na pojednávaní 17. októbra 1996 vypovedali predvolané svedkyne a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom predvolania a vypočutia ďalších svedkov. Obvodný súd nariadil 18. novembra 1996 termín pojednávania na 19. december 1996. Právna zástupkyňa sťažovateľky doručila okresnému súdu 22. októbra 1996 a 9. decembra 1996 vyjadrenia týkajúce sa predmetu konania a návrhy na ďalšie dokazovanie v konaní.

Na pojednávaní 19. decembra 1996 vypovedali predvolaní svedkovia a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom predvolania ďalších svedkov. Okresný súd nariadil 14. mája 1997 termín pojednávania na 10. jún 1997. Na pojednávaní 26. júna 1997 (na základe zmeny termínu pojednávania) bol vypočutý predvolaný svedok a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom vypočutia navrhovateľky v mieste jej trvalého bydliska.

Okresný súd stanovil 17. septembra 1997 termín výsluch navrhovateľky v mieste jej trvalého bydliska na 16. október 1997. Podľa zápisnice okresného súdu zo 16. októbra 1997 v uvedený deň bola vypočutá navrhovateľka v mieste svojho trvalého bydliska. Okresný súd nariadil 20. októbra 1997 termín pojednávania na 20. november 1997. Na pojednávaní 20. novembra 1997 okresný súd oboznámil účastníkov konania s výpoveďou navrhovateľky a pojednávanie bolo uznesením odročené na 25. november 1997.

Na pojednávaní 25. novembra 1997 okresný súd priznal navrhovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov a rozsudkom č. k. 19 C 469/94-87 rozhodol o neplatnosti dohody o prevode členských práv a povinností, ktorú navrhovateľka a sťažovateľka uzavreli.

Sťažovateľka doručila okresnému súdu 2. marca 1998 odvolanie proti predmetnému rozsudku. Okresný súd vydal 4. marca 1998 pokyn na doručenie výzvy právnomu zástupcovi sťažovateľky, aby v určenej lehote doručil súdu dôvody odvolania sťažovateľky

proti rozsudku. Právny zástupca sťažovateľky doručil okresnému súdu 11. marca 1998 dôvody odvolania proti rozsudku okresného súdu č. k. 19 C 469/94-87 z 25. novembra 1997.

Okresný súd vydal 12. marca 1998 pokyn na doručenie odvolania sťažovateľky navrhovateľke s možnosťou vyjadriť sa k nemu v určenej lehote. Právna zástupkyňa navrhovateľky doručila okresnému súdu 23. marca 1998 vyjadrenie k odvolaniu podanému sťažovateľkou.

Okresný súd vydal 27. marca 1998 pokyn na doručenie výzvy sťažovateľke, aby v určenej lehote uhradila súdny poplatok za podané odvolanie, ako aj vyjadrenie navrhovateľky k podanému odvolaniu. Okresný súd vydal 15. apríla 1998 pokyn na zistenie skutočnosti, či sťažovateľka uhradila súdny poplatok za podané odvolanie. Úhrada súdneho poplatku sťažovateľkou bola okresnému súdu doručená 6. apríla 1998.

Okresný súd vydal 4. mája 1998 pokyn na vypracovanie predkladacej správy za účelom predloženia posudzovaného spisu krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľky. Predmetný spis bol krajskému súdu doručený 11. mája 1998. Krajský súd stanovil 5. októbra 1998 termín pojednávania na 27. október 1998. Sťažovateľka doručila krajskému súdu 19. októbra 1998 doplnenie odvolania proti rozsudku č. k. 19 C 469/94-87 z 25. novembra 1997.

Na pojednávaní 27. októbra 1998 krajský súd uznesením č. k. 13 Co 135/98-110 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a predmetnú vec mu vrátil na ďalšie konanie. Posudzovaný spis bol okresnému súdu vrátený 11. decembra 1998. Okresný súd vydal 14. decembra 1998 pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu účastníkom konania.

Okresnému súdu bolo 14. januára 1999 doručené oznámenie predchádzajúceho právneho zástupcu sťažovateľky týkajúce sa predmetu konania. Okresný súd vydal 18. januára 1999 pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu sťažovateľke. Právna nástupkyňa navrhovateľky zosnulej v priebehu posudzovaného konania (ďalej len „právna

nástupkyňa navrhovateľky“) doručila okresnému súdu 1. apríla 1999 návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Okresný súd uznesením č. k. 19 C 469/94-120 z 30. apríla 1999 vydal predbežné opatrenie, ktorým umožnil právnej nástupkyňi navrhovateľky užívať predmet sporu – nehnuteľnosť. Právny zástupca sťažovateľky doručil okresnému súdu 13. mája 1999 odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 19 C 469/94-120 z 30. apríla 1999. Okresný súd vydal 24. mája 1999 pokyn na doručenie odvolania sťažovateľky právnej nástupkyňi navrhovateľky za účelom možnosti vyjadriť sa k podanému odvolaniu.

Okresný súd vydal 31. mája 1999 pokyn na vypracovanie predkladacej správy a zaslanie spisu krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľky. Právna zástupkyňa právnej nástupkyne navrhovateľky doručila okresnému súdu 1. júna 1999 vyjadrenie k odvolaniu sťažovateľky.

Zákonná sudkyňa prejednávajúca posudzovanú vec na krajskom súde žiadosťou z 30. augusta 1999 požiadala predsedu krajského súdu o predĺženie lehoty na písomné vypracovanie rozhodnutia z dôvodu práceneschopnosti, pričom požadovaná lehota bola predĺžená do 10. septembra 1999.

Krajský súd uznesením č. k. 13 Co 20/99-130 z 30. júla 1999 zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 19 C 469/94-120 z 30. apríla 1999 a vec vrátil na ďalšie konanie prvostupňovému súdu. Posudzovaný spis bol okresnému súdu vrátený 10. septembra 1999. Okresný súd vydal 18. októbra 1999 pokyn na doručenie predmetného uznesenia krajského súdu účastníkom konania.

Okresný súd vydal 20. marca 2000 pokyn na doručenie prípisu Ú. K. za účelom vyžiadania písomností týkajúcich sa predmetu konania. Ú. K. vo vyjadrení doručenom okresnému súdu 27. marca 2000 oznámilo, že správcom nehnuteľnosti týkajúcej sa predmetu konania je S. K. Okresný súd vydal 3. apríla 2000 pokyn na doručenie prípisu S. K. za účelom vyžiadania písomností týkajúcich sa predmetu konania.

Právna nástupkyňa sťažovateľky doručila okresnému súdu 29. marca 2000 žiadosť o povolenie užívať nehnuteľnosť týkajúcu sa predmetu konania do skončenia posudzovaného konania. Okresný súd stanovil 22. januára 2001 termín pojednávania na 8. február 2001. Na pojednávaní 8. februára 2001 okresný súd uznesením pripustil prístupenie do konania právnej nástupkyne navrhovateľky z dôvodu potvrdenia notárskym úradom, že je jedinou dedičkou po zosnulej navrhovateľke.

Právna zástupkyňa právnej nástupkyne navrhovateľky doručila okresnému súdu 15. februára 2001 podanie vo veci samej – úpravu a doplnenie pôvodného žalobného petitu. Okresný súd vydal 26. februára 2001 pokyn na doručenie uvedeného podania právneho zástupcovi sťažovateľky. Právny zástupca sťažovateľky doručil okresnému súdu 28. marca 2001 vyjadrenie k predmetnému podaniu.

Okresný súd nariadil 19. novembra 2001 termín pojednávania na 13. december 2001. Pojednávanie 13. decembra 2001 bolo uznesením odročené na neurčito za účelom predvolania a vypočutia svedkov. Okresný súd stanovil 3. mája 2002 termín pojednávania na 21. máj 2002. Pojednávanie 21. mája 2002 bolo uznesením odročené na neurčito z dôvodu predvolania a vypočutia ďalších svedkov, ako aj neúčasti predvolaných svedkov, u ktorých nebolo doručenie predvolania na uvedené pojednávanie vykázané.

Okresný súd nariadil 29. novembra 2002 termín pojednávania na 6. február 2003. Na pojednávaní 6. februára 2003 vypovedali predvolaní svedkovia a účastníci konania a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito s tým, že právny zástupca sťažovateľky v určenej lehote oznámi súdu ďalšie návrhy na dokazovanie v danej veci. Podľa úradného záznamu okresného súdu zo 17. februára 2003 právny zástupca sťažovateľky nahliadol do posudzovaného spisu.

Okresný súd stanovil 13. novembra 2003 termín pojednávania na 3. február 2004. V posudzovanom spise je na č. l. 160 až 163 vložená fotokópia sťažnosti právneho zástupcu sťažovateľky na prietahy v konaní z 3. novembra 2003 a vyjadrenie k predmetu konania

z 2. januára 2004. Na pojednávaní 3. februára 2004 bola vypočutá predvolaná svedkyňa a pojednávanie bolo uznesením odročené na 1. apríl 2004.

Okresný súd prípisom z 12. februára 2004 požiadal S. K. o zaslanie písomností týkajúcich sa predmetu posudzovaného konania. S. K. doručilo okresnému súdu 26. marca 2004 vyjadrenie týkajúce sa predmetu konania. Pojednávanie 1. apríla 2004 bolo uznesením odročené na 13. máj 2004. Okresný súd prípisom z 1. apríla 2004 požiadal Ú. K. o poskytnutie informácií v súvislosti s predmetom posudzovaného konania. Ú. K. doručilo okresnému súdu 26. apríla 2004 vyjadrenie k predmetu konania.

Pojednávanie 13. mája 2004 bolo uznesením odročené na neurčito za účelom opätovného vyžiadania správy v súvislosti s predmetom posudzovaného konania. Okresný súd prípisom z 18. augusta 2004 požiadal S. K. a Ú. K. o zaslanie písomností týkajúcich sa predmetu konania. Okresnému súdu bolo 30. augusta 2004 doručené vyjadrenie Ú. K. a 11. októbra 2004 stanovisko S. K.. Okresný súd vydal 15. októbra 2004 pokyn na doručenie stanoviska S. K. z 29. septembra 2004 Ú. K..

Okresný súd nariadil 16. novembra 2004 termín pojednávania na 17. február 2005. Na pojednávaní 17. februára 2005 právni zástupcovia účastníkov konania predniesli svoje stanoviská a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom pripojenia dedičského spisu sp. zn. 23 D 1063/98 k posudzovanému spisu a vyžiadania stanov S. K. Okresný súd prípisom z 1. apríla 2005 vydal pokyn na pripojenie dedičského spisu sp. zn. 23 D 1063/98. Podľa úradného záznamu okresného súdu zo 4. apríla 2005 nahliadol v uvedený deň do predmetného spisu splnomocnenec právneho zástupcu sťažovateľky. Okresný súd prípisom z 2. mája 2005 požiadal S. K. o zaslanie stanov družstva v určenej lehote. Požadované stanovy boli okresnému súdu doručené 13. júna 2005. Okresný súd určil 17. júna 2005 termín pojednávania na 8. september 2005. Uvedeným záznamom (č. 1. 184) posudzovaný spis končí.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, ako aj práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Len prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby neodstráni a nemôže odstrániť. Až právoplatným rozhodnutím, bez ohľadu na to, či vyznie v prospech alebo neprospech účastníka, sa vytvára právna istota. Preto na naplnenie ústavného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby všeobecný súd iba o veci konal a nerozhodol ju s účinkami právoplatnosti a prípadne vykonateľnosti svojho meritórneho rozhodnutia.

Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa naplní, ako to konštantne ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvádza, až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 26/95, I. ÚS 10/98, I. ÚS 89/99).

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98, II. ÚS 813/00, I. ÚS 20/02, II. ÚS 32/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníkov súdneho konania a postup samotného súdu.

Pokiaľ ide o kritérium „právna a faktická zložitosť veci“, ústavný súd vzal do úvahy právny a skutkový stav veci. Predmetom konania je návrh na určenie neplatnosti zmluvy o prevode členských práv a povinností k nehnuteľnosti. Posudzovaná vec patrí po právnej stránke k štandardnej agende všeobecných súdov, pretože ide o občianskoprávny spor, ktorý patrí do rozhodovacej právomoci všeobecných súdov.

Skutkovú stránku predmetnej veci možno tiež zaradiť k štandardným v rámci agendy patriacej do rozhodovacej činnosti všeobecného súdництва napriek protichodným stanoviskám účastníkov konania. Predseda okresného súdu navyše vo svojom stanovisku neuviedol ako dôvod, prečo okresný súd dosiaľ vo veci nerozhodol, ani právnu, ani faktickú zložitosť prejednávanej veci.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil žiadnu okolnosť v správaní sťažovateľky, ktorou by prispela k priet'ahom v konaní. Sťažovateľka podala prostredníctvom právneho zástupcu 3. novembra 2003 sťažnosť na priet'ahy v konaní okresného súdu, čím dala najavo nespokojnosť s rýchlosťou priebehu predmetného konania.

Tretím hodnotiacim kritériom, ktorým ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48

ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku postupu okresného súdu došlo k porušeniu vyššie uvedených práv, ústavný súd zistil, že tomu tak je, a to bez existencie zákonnej prekážky (napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 3/00).

Ústavný súd s prihliadnutím aj na ustanovenie § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku vyhodnotil postup okresného súdu v obdobiach od 14. marca 1996 do 16. septembra 1996 (6 mesiacov), od 18. októbra 1999 do 20. marca 2000 (5 mesiacov), od 3. apríla 2000 do 22. januára 2001 (9,5 mesiacov), od 26. februára 2001 do 19. novembra 2001 (8,5 mesiacov), od 21. mája 2002 do 21. novembra 2002 (6 mesiacov) a od 6. februára 2003 do 13. novembra 2003 (9 mesiacov) ako obdobia, v ktorých došlo k zbytočným priet'ahom v posudzovanom konaní, a to v celkovej dĺžke 44 mesiacov.

Ústavný súd zvlášť vyhodnotil posudzované konanie z hľadiska zbytočných priet'ahov v období po 11. decembri 1998, keď bol spis vrátený z krajského súdu na ďalšie prejednanie. Vzhľadom na skutočnosť, že od rozhodnutia odvolacieho súdu č. k. 13 Co 135/98-110 z 27. októbra 1998 uplynulo viac ako 6,5 rokov a okresný súd odvtedy vo veci samej stále nerozhodol, pričom samotné konanie trvá takmer 11,5 rokov, je potrebné danú vec považovať za reštančnú a s prihliadnutím na predmet konania je jeho dĺžka ústavne neakceptovateľná.

Predseda okresného súdu vo vyjadrení sp. zn. Spr. 701/2005 zo 6. júla 2005 uviedol prehľad úkonov okresného súdu v predmetnej veci a uviedol, že v konaní vznikli určité priet'ahy spôsobené vysokým počtom pridelených vecí, o ktorých musí zákonný sudca rozhodovať.

Právo zaručené podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa realizuje takým konaním všeobecných súdov, ktoré plynule smeruje k odstráneniu právnej neistoty osoby, ktorá sa obrátila na súd v konkrétnej veci (napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 40/97). Podľa právneho názoru ústavného súdu vyjadreného v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 14/00 „Otázky množstva vecí,

personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným priet'ahom v konaní“.

Na základe uvedených dôvodov ústavný súd dospel k názoru, že bolo porušené základné právo s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v uvedených obdobiach, tak ako jej ho zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy, a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv a slobôd vzniklo nečinnosťou, môže ústavný súd prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Z uvedeného dôvodu ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia zaviazal okresný súd, aby v posudzovanom konaní konal, a to bez zbytočných priet'ahov.

IV.

Pretože ústavný súd rozhodol o porušení práva s'ťažovateľky, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“.

Ústavný súd pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia prihliadol na celkovú dĺžku obdobia, počas ktorého okresný súd nevykonal úkony v danej veci, ako aj okolnosť, že s'ťažovateľka svojím správaním neprispela k zbytočným priet'ahom v predmetnom konaní. Ústavný súd v okolnostiach tejto veci považuje sumu 50 000 Sk pre s'ťažovateľku za primeranú so zreteľom na konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ako aj

celkovú dĺžku konania, a preto žiadosti sťažovateľky, ktorá požadovala primerané finančné zadosťučinenie v sume 300 000 Sk, vo zvyšnej časti nevyhovel.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo záujmu ochrany ústavnosti a zo zásad spravodlivosti, o ktoré sa opiera Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru aplikovaného na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa ústavný súd riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia nie je prípadná náhrada škody.

V súlade s ustanovením § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom uhrádza účastník zo svojho. Na základe ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktorý zakotvuje výnimku z tejto zásady, ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky bolo porušené, a teda mala vo veci úspech.

Pri výške náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom a podľa ktorého ak predmet sporu nie je oceníteľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna šestina výpočtového základu. Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceníteľná peniazmi.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Vzhľadom na skutočnosť, že dva úkony právnej služby boli realizované v roku 2005, ústavný súd vychádzal pri týchto úkonoch z oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky, podľa ktorého za prvý polrok 2004 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 15 008 Sk, preto ústavný súd priznal náhradu trov za dva úkony právnej pomoci každý v hodnote 2 501 Sk. Ústavný súd rozhodol aj o priznaní

náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., t. j. dvakrát 150 Sk.

Podľa takto určených kritérií je správny výpočet trov v sume 5 302 Sk, ktorú ústavný súd zaviazal uhradiť právnenému zástupcovi sťažovateľky okresný súd.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2005